Sedím tu bezpečně opásán železobetonovým věžákem a hranatým nábytkem. Na židli, ze které vidím nevelikým obdélníkovým oknem kus zelené břízy, další šedý věžák, bezvýznamnou periferní křižovatku, poloprázdné parkoviště a geometrii se vymikající staré vily. V dálce kouří komín, rozprostírá svou černou zástěru, z níž padá na lidi, auta, okna šedý mazlavý popílek. Já se bojím, že pronikne i sem dovnitř a zašpiní mi kus bílého papíru ležícího přede mnou.

První se probudil Vašek. Bylo brzo, slunce ještě nevyšlo, v lese byl klid, dole v údolí se válela pára. Rozespale se vysoukal ze spacáku a podle dohody probudil zbylé dva spáče. Z jedné kukly se ozvalo něco dost sprostého, zatímco z druhé vykoukla peřím pokrytá černá zarostlá hlava. "Prodávám spacák. To je votřesný. No podívej se," už třetí den takhle začíná Mírovo ráno. "Nazdar kohoute, co dělají slepice? Hele, já bych ho koupil, co za něj chceš?" Mirek jen s pohrdlivým úsměvem leze na světlo a další přinejmenším dvě minu-ty stráví vybíráním bílého peří ze všech možných i nemožných míst svého oblečení.
S jejich probuzením se probral i les. Slabý vítr prohrábl spánkem rozcuchané větve stromů, ozvalo se první ptačí pípnutí, zdola bylo už slyšet kohoutí kokrhání. "Vašku, slyšíš, Mirka volá brácha. My ti věci zabalíme a vezmeme, můžeš ho jít zatím pozdravit?" Honza nedořekl myšlenku. O hlavu mu zaduněl náhodou vzlétnuvší ešus.
Kluci sebou hodili. Dokonce i Honza byl dnes zbalen a oblečen v rekordně krátkém čase. Asi jen s tříminutovým zpožděním. Když scházeli dolů na cestu a po ní šli dál až k nádraží, začalo mezi stromy prolézat slunce. Slunce, které všichni tři tolik milovali. Vždy ráno, pokud ho zastihli jak vybíhá z lesa na svou denní pouť, přivítali ho němým vděčným pozdravem. Oddaným pohledem do jeho rudé životodárné tváře. Vždy se zastavili a zamyšleně hleděli na svého tichého, krutého, ale krásného čtvrtého kamaráda.
Každý nacházel v tom jednoduchém aktu otočení Země kolem osy nový, další zázrak. Byli šťastni tady nahoře mezi stovkami dalších přirozených zázraků, šťastni mezi sebou, s těžkými a přes den stále těžšími bágly na zádech.
Sešli dolů k nádražní budově. Už včera ji obdivovali. Dlouho neviděli tak dobře udržovanou železniční stanici. Ne, nebyli tu trpaslíci ani přednostův zámek mezi tulipány. Na tomhle harrachovském nádražíčku je fascinovalo něco jiného. Tekoucí pitná voda, za okny čekárny květiny, uvnitř lavice, které jsou ochotny při-jmout rozlámaná těla, upovídaný přednosta, nepoškrábaná mapa Krkonoš, natřený plot, zdravá omítka.
Všichni tři věděli, že neměli dnes v noci ideální místo na spaní, věděli,že snídani budou muset odbýt. Nikdo nic neřekl, přesto jim bylo jasné, o co se chtějí pokusit. Dojít už dnes. O den dřív se dostat ke svým kamarádům. O den zkrátit trasu, o které všichni říkali: čtyři dny a budete toho mít dost. Konečně, co by neudělali pro trochu toho obdivu. Mladý muž se tváří samozřejmě, ale uvnitř ho hřeje pohled dívky, co se vyptává, hřeje ho pochvalné slovo přátel.
Štvalo je, že musí sejít dolů do města, projít ho, pak teprve nahoru, stále ještě po asfaltové turistické cestič-ce k Mumlavským vodopádům. Nenáviděli ty pečlivě vybetonované cesty, po kterých podnikají své celodenní dvoukilometrové výboje do nejbližšího vysokohorského okolí cukráren břichaté vypasené rodinky. Nechápali ty tatíky, co se ve vojenských polobotkách, přešitých pláštích s odpáranými výložkami drápají nahoru do "přírody." V jedné ruce spartu, ve druhé nákupní tašku se dvěma pivy, čokoládu, tři různé druhy sušenek, bochník chleba, půl

šišky salámu, patery bombóny, malý tranzistor, tři kapesníky a deku na sezení. Vedle nich namalovaná uhlazená paní v sukni a lodičkách. Popřípadě děti. K obrazu svému. Různé. Podle stáří a velikosti břich obou rodičů. Zbydou po nich pohozené papíry a konzervy.
Ti nás nikdy nepochopí. Pro ně budeme vždy chuligáni porušující zákony, ryjící do stromů, ničící přírodu. S nimi máme společnou jen tuto cestu, která nás snad brzy vyvede dál, a pak vojenské boty, ač naše kanady nevypadají zdaleka tak vlídně pod chlupatými lýtky jako jejich vojenské lakýrky pod rozsezenými tesilkami.
"Kluci, vždyť je teprve ráno, než se zotavovny probudí, budeme už dávno nahoře na Mumlavě." Vyšli svižným ranním krokem. Slunce je sleduje z boku a vrhá stín. Tři postavy, baťohy, kytary.

Dita procitla. Pohlédla na hodinky. Bude sedm. Nemohla vyspávat, ani když se včera dlouho do noci bavili. Bylo jí fajn. Krásně. Nádherně. Božsky. Jen málo otočí hlavu a vidí vršky kopců, stromy, namodralou oblohu čekající na příchod svého dirigenta. Konečně. Po tolika týdnech smutného sevření městem je tady nahoře, daleko pravidelnosti, od starostí, od aut a semaforů, od dveří s koulemi místo klik. Milovala hory, léto, vše, co dýchalo životem. Slunce, nebe, ptáky, noci plné hvězd. Opatrně vstala, aby neprobudila ostatní. Tiše vyšla na chodbu, z vedlejšího pokoje zaslechla mírně opilecké chlapské chrápání. Musela se usmát. Dnes po ránu jí vše připadalo k smíchu. Seběhla dolů do umývárky. Byla ráda, že už nemusí mít vůbec žádné starosti. A pro utvrzení dobrého nového dne vběhla pod ledově studenou vodu. Musela zatnout zuby, aby nevyjekla. Čím déle ji voda omývala, tím jí bylo lépe. Oblékla se a vyšla ven. Pozdravit se sprvními paprsky slunce, pohrát si se stébly zarosené trávy. Zaposlouchat se do ranní přírody. Vyběhla nahoru na stráň. Bude nádherný rozhled. Uvidí Sněžku, Černou Horu, Ještěd. Tam někde začali kluci. Vím já, proč nejeli s námi? Chlapi. Co vlastně chtějí? Jsou zvláštní, neposední. Stále se ženou dál. Poznala to i s Pavlem. Byla šťastná, když s ním mohla celé odpoledne sedět, když ji držel kolem krku. Zlobila se na něj, když poznala, že ho to přestává bavit, že chce něco dělat. "Abych neměl pocit proflákanýho času," říkal. "Když jsi se mnou, tak je to proflákanej čas?" Ne, pochopila ho až mnohem později. Stejně už je to dávno. Kluci snad zítra dorazí. Budou utahaný. Měli bychom jim s holkama něco dobrýho připravit. když se vracela, všimla si chvějícího se vzduchu nad komínem. No ne! Snad už někdo z pánů nevstal?
V kuchyni narazila na nádherně rozespalýho Tondu, zoufale podpalující kamna. Postřehl ji až když zavřela dveře. "Čau krásko, dobrého jitra vinšuju," spíš zachrčel než řekl. "Ahoj Tondo, ty máš ale hlas. Vy chlapi nevíte, kdy přestat, pak celej den vypadáte jako mátohy." "No dovol," zamračil se a s vítězným úsměvem přiložil do kamen silnější prkénko. "Chytly mršky, chytly? Uvidíš, jak budou hnedka pálit." "Kluci ještě spí?" "Nojo, tam to je jak po bitvě. Lumír jen tak nevstane, měl bouřlivou noc. Ty, křepelko, uděláš hodně čaje? Aspoň kotel, jo?" "Sice pro tebe nejsem žádná křepelka, ale co bych pro naše unavený hrdiny neudělala? A běž se umejt a přines nějaký topivo, ať můžu ještě ohřát vodu." "Křepelko, nehecuj, jo!"
Chtěla něco odseknout, ale Tonda už zmizel za dveřmi. Tak pánové jsou dnes unaveni. Aspoň někteří. Jejich chyba. Venku bude tak krásně. Ale ne, je s nima legrace, s opilcema našima. Z hora se ozval dupot, skřípot a vrzání. Naše mužstvo procitá. Zaslechla i šumění sprchy a v zápětí strašné zavytí. Ty kluci jsou hákliví. Do kuchyně vstoupi celý mokrý Kamil. "Nazdárek, krásko. Uděláš snídaničku, viď" "Víš co, hochu, na a dojdi pro vodu." Byla šťastná tady nahoře mezi lidmi, s nimiž si rozuměla.

Tři naložené postavy se drápají výš a výš. U nohou jim bublá potok, vzdaluje se a zase vrací. Slunce se teď už opírá svou typickou červnovou silou do rozpálených těl. Z vlasů, tváří, rukou se koulejí drobné střípky potu. Jen pravidelné dýchání a pohled na špičky svých bot, na následující kámen, čas od času i rychlé mrknutí po okolí. Hnali se. Věděli to. Dáme si metu, na ní oddych. Dotý doby musíme makat, jinak bychom se nikam nedostali. To byla jejich zásada vždy, když chtěli něčeho dosáhnout. Jít a své mučené tělo ukolébat a ošálit pravidelností, docela jednoduchou strojovou pravidelností pohybu. Každý už dnes pořádně zakopl, každého čas od času řízne popruh od žárem rozpálených ramen. Zvětšený jazyk se lepí na patro, vysušené oprýskané rty začínají hloupě pálit. Všichni to cítí, ale mlčí, protože je zbytečné cokoli říkat. Není třeba přece rozpitvávat své pocity, když po chvli vše přejde a budeš zase spokojeně sledovat rytmičnost svých kroků. Labskou už nechali za sebou, teď už jim zbývá jen poslední část cesty. Teď už věděli, že dnes dorazí, že splní to, co si přáli.
Dýchali čerstvý příjemně mrazivý vzduch, nad sebou měli hluboké nebe. Na blízkém horizontu před nimi se usmívalo za hřebeny světlých ošlehaných skal slunce. Vpravo do veliké dálky viděli tu typickou českou zem. Tu její jedinečnou malbu, starou zvrásněnou tvář, kopce, na kterých stáli malíři a plnili své skicáky, říčky, co protékaly vesničkami trůnícími pod horami, vzdálené stříbrné obrazy velkýchměst. Snad i hulící komíny a letící vojenské letadlo maluje na modré obloze nesmyslné čáry. Rovné čáry, které nevydrží věčně, jen malou, malou chvíli. Hleděli tam dolů do údolí, zírali kolem sebe. Snad i chápali praotce Čecha, snad i věděli, proč si Jan Ámos Komenský musel vzít hrst české půdy s sebou do ciziny. Ten pohled jim dodával síly. Nebyli jistě první ani poslední.

Den bez jediného mráčku. Co víc si přát tady nahoře, kde se můžeš co chvíli dotknout oblohy? Koupálko? Ne, tam je teď strašně moc lidí. Škoda, že je začátkem léta u všech rybníků plno jako ve městě od druhé do čtvrté hodiny. U všech ne, to je pravda. Pavel znal pár míst, kde jsme bývali úplně sami. Nádhera. Kousek od města a úplně sami, jen komáři píchali a v dálce bylo slyšet buldozer. Naštěstí tady nám - alespoň zatím - přelidnění nehrozí. Jo, pane měšťáku, autem se sem nedostaneš, a než kupovat pohorky pro celou rodinu, to si raději vyjedeš na písák, rozložíš deku, vyndáš Niveu, uděláš pár rodinných snímků, večer ještě honem skočíš do bufíku pro džbánek piva (dvě tam hned zasyčí) a v manželské posteli přijdeš na spásnou myšlenku: vzít s sebou zítra nějaký make-up pro svůj nejnovější stroj Š 120 GLS. "Dito, jdeš s námi dovnitř na žejdlíček?" kdosi ji probudil z myšlenek. Ani si neuvědomila, že už došli na Luční. "Ne, počkám na vás tady. Skočíme si snad potom ještě na Sněžku." "Nono, křepelka je nějaká sportuchtivá." Neodpověděla. Nechtělo se jí prostě utíkat od slunce, po kterém tolik toužila dlouhé měsíce. "Chceš přinýst něco k pití?" Kamil. Vadilo jí, že kdykoliv s ní mluvil, vždy ztratil svoji tvář. Neměla ráda takové muže, jejichž náklonnost se projevila tím, že změkli jako čerstvě namočené křídy. "Ne, díky." Už ho dál neposlouchala, zavřela oči, pod víčky cítila příjemné oranžové slunce, cítila vůni svého těla, vůni trávy, vůni života. Vítr jí čechral vlasy, pootevřené rty jakoby lákaly k políbení a celé její tělo působilo úžasně něžným dojmem. Sama na louce.
Za obzorem vyplula plachetnice. Bílá, s modrými plachtami. Vznášela se na vlnách lehce jako víla a Dita si vzpomněla na jednu krásnou pohádku, co jí vždy vyprávěl táta. Bylo to dávno a dávno, ve Španělsku, to je země, co vypadá jako tvůj kapesníček a je blíž Slunci, takže tam místo jablíček rostou pomeranče, žil pán jménem Kolumbus. Ten jednoho dne vyplul na veliké

bílé plachetnici s modrými plachtami. I já bych jednou chtěla objevit svou Ameriku. Byla by jiná. Menší a tišší. Skromnější. Jen moje, pak i naše.

"Sakra, tohle stoupání nám byl čert dlužen," neudržel se Vašek. "Vždyť si tu počkej, až postaví lanovku. Nebo víš co, dej nám baťoh, my ti ho klidně vezmem. Nemusíš se trápit." "Až po tobě, však ty ještě přijdeš. Sám už potí krev a bude tady kasat rukávy." "Člověče," přidal se Mirek, "znáš ten fór o Amundsenovi, jak se vrátí z pólu?" "Jo, to je dobrý," zasmál se Honza, "jenže víš, co udělám já první? Shodím bágl. A jako druhý? Skočím do toho šíleně studenýho potoka, pak se nadlábnu k prasnutí, a nakonec se někam složím a budu trávit." "Krásná pasivní resistence, že pane, " ozval se Vašek. "Ty mlč, až tebe dotáhneme k chajdě, tak se svalíš a my na tě nanosíme deky." "Hmm, dobrý, ještě něco mi chceš vyprávět?"
Daleko před nimi z křoví vyběhl zajíc, na obloze zahlédli dravce, po chvíli uviděli střechu Luční boudy. To už jim k cíli chybělo skutečně málo.

Dita stála před chalupou. Mlčky pozorovala paletu barev nad čnějícími kopci. Na východě tmavá, směrem k západu přechází v světlou. Nebe začíná hořet teplem zapadajícího slunce. Stromy jsou oděny v nepřirozeně kovovou, i jejich nejvyšší vrcholky pomalu usínají s odcházejícím větrem. Stíny už zmizely, vše jakoby osvětlovala neviditelná sodíková výbojka. Nad protější strání vyšel nevinný měsíc, dole u potoka byly slyšet kromě jeho šumění ještě slastné výkřiky Honzy, Mirka a Vaška. ze zásady odmítli stejně studenou sprchu v chalupě: "S tím my neumíme zacházet, leda by nás šla obsluhovat." Od jejich bouřlivého přivítání ji ještě bolela otlučená ramena, ještě cítila pach jejich upocených těl, ještě si vybavovala, jak na ně byla hrdá, když je spatřila vycházet z lesa. Tři vysoké opálené ostavy už na dálku se smějící a halekající. Dnes bude bouřlivá noc. Kluci mají co slavit, bude táborák a kromě toho, když jsou někde právě tihle tři, tak se rozhodně plakat nebude. Hlavně, aby měli dost tekutého paliva - jak se vyjádřili ještě dříve, než všechny pozdravili a poplácali po zádech. To plácání snad už bylo jejich ochrannou známkou, něco jako štítek kokakoly, jak s kamennou tváří meditoval Honza.
"Jó, holka, největší chybou každého člověka je, že unaven z cest se osprchuje, vleze do kuchyně a nasype do sebe vše hmotné, co tam objeví. Přitom i takové vyspělé studentky, jako seš ty, Marta nebo Helena, opomíjejí velice důležitou vnitřní hygienu. Ke kterémuž účelu nám čistotným hochům slouží malý rumový blesk, jenž vpouštíme orálním otvorem do těla, spálí všechen prach a jiné nečistoty usazené během dlouhého dne v trávicím traktu. Pak se teprve vrhneme do jídla sytého a chutného - jak jinak, když nám ho laskavě připravíš ty - čistí vně i uvnitř." "A Honzo, to je tvoje nová teorie?" "Ale Marti, co tě vede, přece bych si neodvážil tvůj ctěný mozek zatěžovat polovičatým neověřeným výzkumem. Podívej na nás. Zdraví jako buci. Čistí vně i uvnitř." "Holky," zavolal Vašek otevřeným oknem do kuchyně, "s tím jídlem nemusíte spěchat, vždyť my můžeme klidně umřít hlady."

Měsíc uháněl za hřeben. S tím, jak se ztrácel, vystupovaly ty milióny hvězd stále jasněji a

jasněji. Malý vůz, Rak, Jednorožec, Blíženci, Orion. U nohou nám plápolá táborák, kluci hrají na kytary, já, trochu melancholicky prohlížím tu noční oblohu, až mi do ní vpluješ i ty. Kdoví, jaká je tvá hvězda. Každý člověk má přece svou hvězdu. Někdo tu padající, někdo jen docela náhodou, tu, co jí viděl jen jednou v životě, když procital z neopakovatelného skutečného snu. Jen já jsem neskromný, mám hned celé souhvězdí. Tři zářivé hvězdy, od nich nahoru i dolů další obrysy. Mohutný, důstojně mlčící rytíř nebe. Nevím, proč ho vlastně mám tak rád. Snad pro jeho pevnost, neotřesitelnost, nebo důstoj-nost? Snad proto, že jako capartovi mi vždycky táta říkal: "Vidíš ty tři zřivé hvězdy - to je opasek, tam nahoru, tam jde tělo a meč a tady dole nohy, vidíš Honzíku, to celé je Orion." Já chtěl být takovým Orionem, vysokým, silným, hrdým Orionem, co má krásný opasek, meč a přísnou, usměvavou tvář. Co dokáže dodávat sílu, pomáhat v nesnázích a chránit krásu. Co celé noci jen stojí a sleduje náš život tichým moudrým pohledem. Já ho vždycky najdu a vidím vněm svého tajného spojence. Ještě nikdy mě nezradil. Snad ani já jeho. Jeho váhavá postava ti svítí nad hlavou, dívá se na mne a já mám pocit, že tě teprve teď poznávám. Uvědomuji si, že máš vlastně děsně pěkný vlasy, překvapen si všímám dvou malých kapiček ve tvých uších, tvých černých očí, pevných rtů, sleduji reliéf tvých ladných kličních kostí, oblouky ramen. Níž mne nepustí zářivý bodavý jazyk ohně. Vidíš, jak je člověk ve svém všedním životě slepý? Na objevy mu zbývají jen svátky. Cítím tvůj pohled ve své tváři. Tuším, že něco říká. Znám tě však příliš málo na to, abych měl odvahu nějakých neuváženým gestem zkazit dnešní večer. Tak se ti dívám do očí a vytahuji foukací harmoniku, abych zakryl své rozpaky. Kluci právě přestali, takže nikoho neruším, když jen tak pro sebe začnu hrát. Nikdy jsem nehrál dobře na foukačku, oč horší to musí být teď, když jsem se vůbec nesoustředil. Jen podvědomě jsem postřehl, že se přidala i kytara. Vlastně to byla Mirkova melodie. Chtěl, abych udělal text. Slova na smutnou melodii. Ta slova už jsou, není tu však nikdo, kdo by je zpíval, já to neumím a nikdo jiný je ještě nezná. Tak ti je tlumočím alespoň svou neumělou hrou, lituji přitom Mirka, že se pokouší mé snaze dodat barvu a tvar.

Když poslední hvězda zapadne
a ty se bojíš toho dne
tak se nedej srazit do bláta
Vždyť po noci přichází vždy den
zalitý vírou touhou sluncem
zlý sen už dávno zmizel v oblacích
Bílých čistých nevinných
oblacích zapomnění
dnů včerejších snů zízřejších

Dohráli jsme. Bylo nějaké zvláštní ticho. Všichni hleděli do ohně. Kolik miliard lidí už takhle sledovalo drama vyhasínajícího ohně? Mirek se na mne tázavě podíval. Já na něj mrknul a on pochopil.

Vidíš Dito, ne pokaždé je s náma psina s kopcem srandy navrch. Ale není to ani smutek, co tu dnes předvádíme. Spíš zvláštní tichá úcta před vším velkým a majestátným. Před spící nocí, kterou by chtěl člověk procourat a ráno, až by zhasla ta zář města daleko v údolí, teprve jít spát.

Poslední uhlík dohasl, noc začla blednout. Vedle ohniště leží jak vojáci vzorně vyrovnané lahve a dvě, tři deky. A já si uvědomuju, že jsme tu zůstali sami dva. Je čas jít spát. Měla bys jít spát,

abys ráno neměla oči jak můra. Zítra bude ještě hezčí den, než ten dnešní. Slunce bude pálit ještě o něco víc, nový den zrodí i nové motýly a otevře nové květy. Večer bude zas oheň, na rozloučenou. V pátek vyrážíme dál. Nemůžeme měnit plán, ani když nám tu bude sebelíp. Čeká nás ještě dlouhá cesta, ještě moc toho chceme vidět, daleko chceme dojít. Půjde se nám dobře. Budeme zas pozorovat lidi, svět kolem nás, květy, zatoulané včely na nich, budeme hledat stopy zvěře, a sledovat dravce v oblacích. Mne bude celou cestu provázet vzpomínka na tuto noc, kdy jsi sice nebyla má, ale dala jsi mi vůni svých vlasů, zář tvých očí a dotyk teplých, hebkých prstů, ztrácejících se v mé mozolnaté rozpraskané dlani.
Dobrou noc, Dito. Ať se ti zdá něco hodně krásné-ho, třeba o tvé hvězdě, nebo o objevení Ameriky.

Sedím na sektorové židli, před sebou spoustu čistého bílého papíru, v rohu stolku suchý šálek od kávy. U nohou mi leží chlupatá Ajda a Válečná chirurgie. Já bych si přál sedět někde na pařezu a v klíně držet džbán plný duhy.

_____

Vladimír Pitrman
Zlatý Trapsavec 1980